

EN BÄTTRE VÄRLD FÖR ALLA BARN

Testamentera en gåva till
UNICEFs arbete

”

Den dagen jag inte finns
kvar vill jag göra en sista
kärleksfull insats.

Elisabeth Schyum, givare

” Jag tycker att det är hemskt roligt
att leva, men en dag ska jag dö.

Mark Levensgood om vikten av att skriva sitt testamente

unicef

för alla barn

Innehåll

- 3 "Min mamma var en förebild!"
- 4 "Det tog en kvart att skriva mitt testamente"
- 6 Så här går du från god tanke till handling – steg för steg
- 7 Checklista för vittnen
- 8 "Ingen ska komma i efterhand och göra en lögn av mitt liv"
- 10 Bra att tänka på om du överväger att ge en gåva i ditt testamente
- 12 Hela hälsosystemet måste finnas på plats
- 13 Elisabeth vill göra en sista kärleksfull insats för barnens framtid
- 14 Vad händer om det inte finns något testamente?
- 15 Arvsklasserna
- 16 "I Rumänien kunde vi höra hur någon andades i luren när vi pratade i telefon"
- 18 Att skriva testamente på vår hemsida
- 20 Vad händer med din gåva?

UNICEF Sverige | Box 8161, 104 20 Stockholm
Telefon 08-692 25 00 | testamente@unicef.se
unicef.se/testamente | Pg.nr 90 20 01-7
Org.nr 802401-4386

Tillsammans för alla barn

Jag vill rikta ett stort tack till dig som väljer, eller överväger, att ge en gåva till UNICEFs arbete för alla barn.

Jag kan inte säga var din gåva kommer att användas eller till vad, den dagen testamentet faller ut, men jag kan garantera att den kommer att gå till de barn som behöver det allra mest. Det kan handla om att rädda liv i en akut situation men också att bygga en framtid. För det är så UNICEF arbetar. Vi finns på plats före, under och efter en katastrof och arbetar förebyggande, akut och långsiktigt.

När jag besökte Pakistan 2022, kort efter att landet hade drabbats av förödande översvämningar, träffade jag mammor och barn som hade förlorat familjemedlemmar, hem och levebröd. Vi besökte ett av UNICEFs hälso- och lärocenter där mina kollegor såg till att barn fick i sig näring, blev vaccinerade och fick gå i skolan. En av flickorna jag träffade ville så gärna visa mig något som hon hade gjort. Jag följde med henne och så höll hon stolt upp ett papper där hon hade skrivit sitt namn, Hina. Glädjen och stoltheten i hennes ögon när hon visade mig att hon kunde skriva sitt namn kommer jag bära med mig för alltid.

Barn är barn. Alla behöver och har rätt till trygghet, näringsrik mat, rent vatten, sjukvård och utbildning. Oavsett vilket land eller vilken situation de befinner sig i. Även i de svåraste situationerna är det möjligt att göra skillnad för barn. Kanske är det därför det känns så självklart för mig att bidra med en del av det jag lämnar efter mig den dag jag inte längre behöver det. För att jag kan. För att fler barn ska få gå i skolan och lära sig skriva sitt namn som Hina. För att fler barn ska få vaccin och skyddas från sjukdomar som går att förebygga, så att de får växa upp och nå sin fulla potential. För att det är något som alla barn borde få. Tack för att du känner som jag. Din gåva kommer att göra skillnad. Det lovar jag dig.

Pernilla Baralt
Generalsekreterare,
UNICEF Sverige

”Min mamma var en förebild!”

Solveig är månadsgivare, så kallad Världsförälder, hos UNICEF Sverige sedan flera år tillbaka. Redan som liten inspirerades hon av sin mamma, som var en förebild när det gällde att hjälpa andra och ställa upp för dem som hade det svårt.

– För länge sedan bodde mina föräldrar i Tyskland och där fanns en UNICEF-butik som vi brukade besöka. Än idag har jag kvar och använder en UNICEF-väska däriifrån som jag fick av min mamma, säger hon.

Solveig har inga egna barn, men barn ligger henne varmt om hjärtat.

– När jag var yngre ville jag ha barn själv men det blev aldrig så. Då bestämde jag mig för att jag ville hjälpa barn på andra sätt. Därför känns det extra bra att kunna säga att jag är Världsförälder, för då är jag förälder till alla världens barn, istället för till ett eget.

Ett tryggt givande

Hon berättar att hon tidigare undrat om pengarna hon skänker verkligen kommer fram, men nu känner hon sig trygg. I informationen som UNICEF Sverige regelbundet skickar ut till alla Världsföräldrar kan Solveig läsa om vilken skillnad hennes gåvor gör för barnen.

– Det UNICEF rapporterar, med tydliga exempel och bilder från olika delar av världen, gör att det känns bra och på riktigt. Att mitt stöd verkligen hjälper. UNICEF finns där när katastrofer händer, när barn behöver vaccineras, för att barn ska få gå i skolan, och mycket, mycket mer.

Vill fortsätta att hjälpa barnen

Utöver sitt månadsgivande har Solveig valt att testamentera en del av sina tillgångar till UNICEF Sverige.

– För mig känns det självklart. Jag skänker pengar till UNICEF Sverige nu för att jag vill hjälpa barnen och då

kan jag lika gärna testamentera också; fortsätta ge fast jag inte längre finns, så att säga.

På frågan om hon har något önskemål om vad som ska hända med hennes pengar, svarar Solveig:

– Jag vill bara att de ska gå dit stödet behövs mest. Jag litar på att UNICEF vet var mina pengar kan göra störst skillnad.

Ett stort varmt tack på förhand från oss på UNICEF Sverige till dig Solveig. Vi lovar att se till att din omtänksamma gåva går till de mest behövande barnen den dag det blir dags.

Att testamentera till UNICEF innebär att du hjälper barn över hela världen.

Visste du att...

➔ UNICEF Sverige har ett 90-konto, vilket är en kvalitetsstämpel som talar om för givaren att vi är en seriös insamlingsorganisation som står under kontroll och granskning av Svensk Insamlingskontroll, en oberoende instans med givarens intresse i fokus. För att få ha ett 90-konto är kravet att minst 75 procent av totala intäkterna ska gå till ändamålet.

“Det tog en kvart att skriva mitt testamente”

Sanna Edwin

Gör: Arbetar med testamenten på UNICEF Sverige.

Intresserad av: Fotboll, pussel, böcker.

Hej Sanna, du jobbar med testamentsgåvor på UNICEF Sverige, berätta hur det har påverkat dig?

– Det har öppnat mina ögon för hur viktigt det är, och vilket bra sätt det är att bidra till något gott. På det här sättet kan man skänka en gåva även om man inte har pengarna idag, eftersom det inte kostar något förrän man inte längre behöver sina tillgångar.

Har du själv skrivit testamente?

– Ja, det har jag. Fast jag måste erkänna att jag troligtvis inte hade gjort det om jag inte hade jobbat med det jag gör. Jag är ju ganska ung (31 år), och känner ingen i min ålder som har skrivit testamente. Ett annat skäl är att vi precis köpt hus, och då kände jag: “Vårt fina hus! Jag måste se till att min sambo kan bo kvar.”

Pratar du med andra om testamenten?

– Ja, numera pratar jag med alla om hur viktigt det är att skriva sitt testamente. Bara som exempel har jag två vänner som nyligen fick barn ihop. De är sambos och äger en lägenhet tillsammans. Självklart berättar jag för dem att de borde tänka på att skriva testamente. Det är ju en så typisk situation där många inte vet vad som händer om ens sambo dör. Men jag vet att de inte skulle ärva varandra eftersom de inte är gifta, och att det kan ställa till det ordentligt för dem.

“Vårt fina hus! Jag måste se till att min sambo kan bo kvar.”

Tycker du aldrig att det är jobbigt att prata om testamenten?

– Nej. Faktiskt inte. Det känns helt naturligt. Men det kanske beror på att jag vet att det är viktigt att känna till en del saker kring det. Man vill ju hjälpa sina vänner så att det inte blir något strul om något skulle hända.

Vad tror du det beror på att inte alla tänker så?

– I min ålder känns döden ofta långt borta. En del tycker nog också att det är väldigt personligt. Men jag skulle önska att fler tog upp det som ett vardagligt samtal. Det skulle göra att fler lärde sig mer om hur viktigt (och enkelt!) det är att skriva ett testamente.

Hur ser det ut i din omgivning?

– Jag vet att mina föräldrar har skrivit testamente, och det är jag väldigt tacksam för. Det kommer underlätta en dag. Tyvärr har ingen av mina vänner ett testamente – än. Men jag försöker påverka dem. Pinsamt nog har min sambo faktiskt inte skrivit sitt. Han har samma ursäkt som de flesta; det har bara inte blivit av.

Vad ska man göra för att det ska bli av?

– Bara gör det! Du kan alltid avsluta och komma tillbaka till det senare. Eller skriv färdigt och skriv ett nytt en annan gång. Sen tror jag att det kan motivera någon att sätta sig in i hur bra det blir när man har ett testamente, snarare än att ducka för insikten om hur jobbigt det blir om man inte har ett.

Undersökningar visar att ungefär en av fem har skrivit testamente. Allt fler tar med en eller flera av sina organisationer i det.

Vad tror du ligger bakom det?

– Känslan jag får är att de som testamenterar till oss vill att deras arv ska fortsätta hjälpa över tid, precis som de har hjälpt barn under sin livstid. Ibland pratar människor om att deras arvingar redan har det väldigt bra, och därför tycker man inte att det känns rätt att de ska få hela ens kvarlåtenskap. Jag har också hört givare berätta hur tacksamma de är för att de har fått ha det så bra under sitt liv, och att de därför vill dela med sig till de som inte har det.

Men är det inte väldigt krångligt att skriva ett testamente?

– Jag skrev mitt testamente digitalt*. Det tog en kvart. Efteråt kändes det så skönt att veta att nu behöver jag inte tänka mer på det, förrän något förändras. Jag förstår att det här är en levande handling och att jag kan-

ske kommer att skriva om det någon eller några gånger under mitt liv. Men just nu känns det bara väldigt bra att jag har ett som jag är nöjd med, och att veta att min sambo får bo kvar i vårt fina hus.

”I min ålder känns döden ofta långt borta.”

*Genom UNICEF Sverige kan du få hjälp med att skriva ett testamente digitalt. Läs mer på vår hemsida: [unicef.se/testamente](https://www.unicef.se/testamente)

Sanna Edwin arbetade tidigare som volontär på en klinik för barn och mammor i Ghana och där såg hon att även en liten gåva till UNICEF kunde göra stor skillnad för många barn.

Ghana, 2023. Abena, en vecka gammal, och hennes mamma får vård efter förlossning på ett UNICEF-stött sjukhus.

SÅ HÄR GÅR DU FRÅN GOD TANKE TILL HANDLING – STEG FÖR STEG

1

Tänk igenom vilka tillgångar du har. Skriv gärna ner dem för dig själv först.

2

Fundera igenom vad du vill ge och till vem. Ta fram så mycket uppgifter som möjligt om dessa personer och organisationer så att de säkert kan identifieras. Det kan räcka med namn, adress, födelseår och födelsedatum på personer, men har du tillgång till deras fyra sista siffror så är det en fördel. Då går det lättare att hitta dem när det blir dags.

3

Gå till unicef.se/testamente eller **scanna QR-koden** här intill med din mobiltelefon och använd det kostnadsfria digitala verktyget.

4

Svara på frågor i det digitala verktyget. När du besvarat alla frågor, skapas ett juridiskt korrekt testamente anpassat efter dina önskemål.

5

Ladda ner och skriv ut ditt testamente själv eller välj att få det hemskickat.

6

Skriv under med namn, ort och datum. **Kom ihåg att två personer ska bevittna när du gör det.**

7

Förvara testamentet på en säker plats, eller skicka in det på förvaring. Kontakta UNICEF Sverige för att få råd om detta.

8

Ge kopior av ditt testamente till några du litar på, och spara originalet för eget bruk.

KLART!

Om du vill testamentera en gåva till UNICEF Sverige, **uppgi organisationsnummer: 802401-4386.** Berätta gärna om du gett en gåva till oss i ditt testamente. Skicka i sådana fall e-post till testamente@unicef.se. *Vi vill så gärna få en möjlighet att säga tack!*

Vad krävs för att ett testamente ska vara giltigt?

Ett testamente behöver uppnå vissa formkrav. Det ska:

- tydligt framgå vems testamente det är
- vara daterat
- vara undertecknat (för hand, inklusive ort och datum)
- vara bevittnat

Foto: Unsplash

Checklista för vittnen

När du undertecknar ditt testamente behöver det bevittnas av två personer vid samma tillfälle. Vittnena behöver inte känna till vad som står i testamentet, och de får inte vara nära släkt med dig eller ärva dig. Testamentet behöver uppnå vissa formkrav för att vara giltigt.

Här är en lista på punkter som är viktiga att tänka på för dig och dina vittnen:

Det behöver:

- tydligt framgå vems testamente det är.
- vara undertecknat och daterat (för hand).
- vara bevittnat och daterat (för hand).

Vittnena intygar att:

- du skriver under av fri vilja.
- och är vid dina sinnes fulla bruk.

Tips! Det kan vara en god idé att välja vittnen som är yngre än du själv.

Vittnena måste:

- vara över 15 år.
- vara samtidigt närvarande när du skriver under.
- förstå vad de skriver på.
- underteckna och datera* (för hand).

Vittnena får inte:

- vara med i testamentet.
- vara släkt med dig (kusiner går bra).
- lida av psykisk sjukdom.

Vittnena behöver inte veta vad som står i testamentet, bara att det är ett testamente de bevittnar.

*Det är inte ett krav, men en god idé att vittnena också adderar yrke och hemvist, eller personnummer, för att underlätta identifiering av dem om det skulle behövas i ett senare skede.

”Ingen ska komma i efterhand och göra en lögn av mitt liv”

Mark Levingood är en omtyckt ambassadör för UNICEF Sverige. Redan tidigt i livet blev det tydligt för honom hur viktigt det är med testamente.

– Som homosexuell var jag med om hur många av mina vänner plötsligt blev avmagrade och ryktena började gå om en sjukdom som ingen riktigt visste hur den smittade. Det enda man visste var att man skulle gå och testa sig, och om man hade sjukdomen så dog man. Det hemska i spåren av HIV och AIDS, var att det inte fanns något lagskydd. Många av mina vänner vars partner dog hamnade i läget att partnerns familjer kom åkande och kidnappade liket, ordnade begravning i hembygden utan att bjuda in partnern eller ens

nämna honom i dödsannonsen, och så stod det: ”Tänk på Cancerfonden”

– Det var då jag förstod hur viktigt det är med testamente. Ingen ska komma i efterhand och göra en lögn av mitt liv. Därför har jag varit väldigt noga med att skriva testamenten som speglar vem jag är och vad jag står för. Eftersom UNICEFs arbete ligger mig så varmt om hjärtat har jag självklart nämnt UNICEF i mitt testamente.

När blev du ambassadör för UNICEF Sverige?

– Jag blev ambassadör 2008. Det var nästan det enda min mamma var stolt över. Som jämförelse kan jag berätta att när jag ringde mamma och sa att jag har blivit vald till Sveriges sexigaste man 1994, var hon först tyst jättelänge och sen sa hon: "Kan man överklaga?"

Kanske var Marks mamma extra stolt eftersom UNICEF hade bidragit till att vaccinera henne som barn och till att hjälpa Marks pappa, som var krigsbarn i Sverige. Mark själv sålde jultidningar för UNICEF när han var liten.

Berätta om din första resa för UNICEF Sverige.

– Den gick till El Salvador 1995.

Det var när kriget precis hade slutat, och blev mitt första möte med fattigdom. Det var hemskt. Man ville bara ta hem 20–30 barn. Men det går ju inte. UNICEF finns ju till för varenda unge och vi kan inte handplocka barn som vi vill hjälpa.

Vad är du mest imponerad av med UNICEFs arbete?

– Engagemanget. Både på Filippinerna, i Burundi, och i Paraguay har jag varit med om hur medarbetare har kommit hem efter en lång, lång dag och börjat gråta för att de är så upprörda över vad de har sett. Även efter många år är de så känslomässigt engagerade i vad de gör.

– Jag har ju fått resa väldigt mycket, och vart man än kommer så får man se detta mirakel, vad som händer på plats. Detta ögonblick då pengar förvandlas till liv och framtid. Det är så svårt att sätta ord på det som sker, men det är magiskt. Man kan lita på UNICEF. Ta till exempel det där med att 75 procent av det man samlar in måste gå till ändamålet för att man ska få ha 90-konto. Vi är uppe i 91 procent*!

Finns det något du minns extra mycket från dina resor?

– Jag har ett minne från norra Etiopien, där vi startade ett litet bibliotek med böcker med blindskrift. Inget märkvärdigt, kanske bara två hyllmeter, men ändå. Där var det en pojke på kanske 15-16 år som var blind. Hans mamma hade lämnat honom utanför kyrkan när han var fyra år. Han bodde ensam och överlevde genom att sälja pennor och fick gå i skola genom UNICEF. Jag frågade honom hur han visste när han skulle gå till skolan, han visste ju inte vad klockan var? Han svarade att det inte var svårt alls, för alla tider på dygnet har sina egna ljud. När grannen drar igång sin dieselmotor är klockan kvart över sex till exempel, och då är det dags att gå upp. Jag frågade honom vad han skulle bli, och han svarade advokat, skrattade och sa: "Jag kan bli vad jag vill, för jag är så bra!" Tänk att vi får vara med på ett hörn och ympa in den där självkänslan i barn!

Finns det något särskilt man ska tänka på om man vill ge en gåva till UNICEF i sitt testamente?

– Att inte öronmärka pengarna. Världen är ju så föränderlig. Inte ens för fem år sedan kunde någon av oss

veta vad vi vet idag. Skriver man att ens gåva ska gå till något särskilt ändamål, kanske det inte ens finns kvar den dagen man dör. Det blir också så problematiskt när någon till exempel skriver att hen vill att vi ska starta ett barnhem i deras namn. Det vi gör idag är att vi istället försöker knyta ihop barnet med sin ursprungsfamilj igen, när det går, om det går. Om det inte går, försöker vi få in barnet i hemliknande miljöer med samma kultur och språkgrupp.

Hur ser du själv på livet och döden?

– Jag tycker att det är hemskt roligt att leva, men en dag ska jag dö. Men jag tänker att då bidrar ju ändå mitt fränfalle

till att någon annan får liv och utveckling, och då känns det mycket bättre. Och tänk om det där med karma är rätt, då ligger man ju bra till!

*Siffran gäller våra insamlade medel år 2022, resterande andel går till kostnader för insamling samt administration.

"Det är så svårt att sätta ord på det som sker, men det är magiskt."

Mark på resa med UNICEF i Filippinerna 2016.

Bra att tänka på om du överväger att ge en gåva i ditt testamente

Vill du att hela eller delar av din kvarlåtenskap ska gå till UNICEF Sverige och vårt arbete för alla barn, och kanske även några andra organisationer? Då finns det några saker som är bra att veta.

1. Som ideell organisation behöver vi inte betala kapitalvinstskatt. Det betyder att vi får hela beloppet vid försäljning av till exempel en fastighet om du testamenterar fastigheten till oss. Om du istället skriver att en fastighet ska säljas och vinsten ska tillfalla oss behöver dödsboet först betala den eventuella kapitalvinstskatten, vilket i praktiken gör din gåva cirka 20 procent lägre.
2. Det är viktigt att du anger organisationsnumret för den eller de organisationer du vill skänka något till. Det är som ett personnummer och säkerställer att gåvan verkligen hamnar där den ska. UNICEF Sveriges organisationsnummer är 802401-4386.
3. Har du särskilda önskemål om vart pengarna ska gå? Då är det bra om du formulerar det som att pengarna i första hand ska gå till det ändamålet, och att vi i andra hand får bestämma över var de gör mest nytta. Eftersom vi är ansvariga för att uppfylla din sista önskan så finns det en risk att vi inte kan ta emot din gåva om den är märkt med något som vi inte längre arbetar med den dagen då gåvan faller ut.
4. Berätta gärna för oss om du har tagit med UNICEF Sverige i ditt testamente. Då får vi en chans att tacka dig, och det vill vi gärna. När du skriver in oss i ditt testamente via en digital plattform, kan du få frågan om du vill att vi ska få veta att du har gjort det. Dina kontaktuppgifter delas bara med oss om du ger ditt tillstånd till det. Storleken på din gåva meddelas inte. Du hittar våra digitala tjänster på unicef.se/testamente.

Visste du att...

- Det är alltid det senaste testamentet som gäller, men ett nytt testamente bör alltid innehålla en mening om att det nya testamentet upphäver tidigare testamenten. Var uppmärksam på att ditt nya testamente inte gäller förrän det är påskrivet och bevitnat.

Brasilien, 2023. Fyraåriga Samuel vaccineras. UNICEF stöttar landets myndigheter med att identifiera barn under fem år som saknar grundläggande vaccinationer.

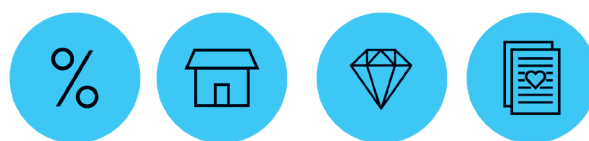
© UNICEF/U.S. CDC/UNI408838/Érico Hiller

Hur mycket ska man ge i sitt testamente?

Ingen gåva är för liten. Alla gåvor är välkomna. Så lite som några procent av din kvarlåtenskap kan bli en mycket värdefull gåva, utan att den påverkar övriga arvingar nämnvärt. Du kan också skänka ett visst belopp eller en viss sak, till exempel ett smycke, en tavla, värdepapper, en fastighet – eller en bil.

Tips! Ett legat* som känns lagom idag, kan hinna minska mycket i värde innan gåvan faller ut. Är det viktigt för dig att det inte gör det kan det vara bättre att skänka en procentuell andel av din kvarlåtenskap. Då följer värdet med i utvecklingen.

* Ett legat är en specifik sak, eller ett specifikt belopp. Undrar du över andra begrepp som man stöter på när det gäller arv och testamenten? Kika in här: [unicef.se/testamente/fragor-och-svar](https://www.unicef.se/testamente/fragor-och-svar)

Med 20 000 kronor skulle vi, med hjälp av vaccin, kunna ge **3 353 barn fullgott skydd mot polio.**

20 000 kronor räcker också till fler än **219 500 vattenrenings-tabletter** som kan rena upp till **4 390 000 liter vatten.**

Hela hälsosystemet måste finnas på plats

Lotta Sylwander, chef för Program och Påverkan på UNICEF Sverige.

Polio hör till de sjukdomar som nästan är utrotade tack vare omfattande vaccinationsprogram. År 2021 rapporterades enbart 6 nya fall av vildtypspolio i hela världen. Så vad menar egentligen Lotta Sylwander, chef för Program och Påverkan på UNICEF Sverige, när hon håller upp en ampull med poliovaccin och säger att den inte räddar liv?

– Själva ampullen räddar inga liv, om inte innehållet hamnar i armen på ett barn, säger Lotta.

Lotta pratar om "hälsosystemet" som hon kallar det. Det som behöver vara på plats för att innehållet i vaccinampullen ska hamna i armen på fler barn världen över.

– Det handlar om allt som ska till för att det ska hända. Att vi får tag på vaccin till exempel, det ska beställas och tillverkas i tid, det ska hämtas på flygplatsen, vi ska ha ställen där det kan kylförvaras, och det ska finnas utbildad personal som kan hantera det. Sen behöver det finnas en klinik, där det ska finnas sprutor och vårdpersonal. Och så måste vi se till att det finns villiga föräldrar som tar barnen till kliniken.

– Men det räcker inte. Vi måste också förebygga korrup­tion, erbjuda vidareutbildning och kunna betala all personal som skapar och upprätthåller det här systemet.

– Testamentsgåvor kan bidra till det här, eftersom det mesta av pengarna inte är bundna till något särskilt ändamål. Det gör att vi kan använda dem där behovet är som störst, just när de kommer in.

Visste du att...

➔ UNICEF är världsledande när det gäller vaccinering av barn. Vi är världens största inköpare av vaccin och en av de största leverantörerna.

De stora volymerna gör att vi kan pressa priset hos de företag som producerar vaccin, på vissa vaccin upp till 70 procent. Tack vare de lägre priserna kan många låginkomstländer köpa in vaccin till sina rutinvaccinationsprogram, som de annars inte hade haft råd med.

Elisabeth vill göra en sista kärleksfull insats för barnens framtid

– Jag tänker att barnen och ungdomarna är vår framtid, de som ska ta över ansvaret för vår stora värld. Den dagen jag inte finns kvar vill jag göra en sista kärleksfull insats för att bidra till en tryggare framtid. Jag tycker att det är viktigt att det jag lämnar efter mig går till sådant som var viktigt för mig när jag levde.

Elisabeth Schyum är 55 år och arbetar som intensivvårdssjuksköterska i Göteborg. Hon är uppvuxen i en stor familj med nio syskon. Syskonbarnen är många. Barn och ungdomar har alltid betytt mycket för henne och hon är engagerad i flera olika organisationer. När hon såg UNICEF Sveriges tv-sända insamlingskväll 2018 kände hon att UNICEF verkligen gör skillnad för barn och ungdomar. Hon bestämde sig för att engagera sig i UNICEF Sverige genom att bli Världsförälder.

– Jag känner att UNICEF gör så mycket bra för barn och deras familjer på många olika sätt runt om i världen, säger Elisabeth.

Akut och långsiktigt arbete

Det som tilltalade Elisabeth var kombinationen av akuta insatser i katastrofdrabbade områden och det långsiktiga arbetet i länder med krig, klimatförändringar, fattigdom och svält. Hon tycker att UNICEF gör ett viktigt arbete med att stå upp för barns rättigheter, att i alla lägen verka för barnens bästa.

Sedan en tid lever Elisabeth med den neurologiska sjukdomen MS. Hon värnar därför lite särskilt om barn med funktionsnedsättningar, en grupp som är extra utsatt och som ofta diskrimineras och inte inkluderas i samhället.

– I och med att jag har egen erfarenhet av att leva med en sjukdom som orsakat vissa begränsningar så vet jag hur stor betydelse stödåtgärder har för att man som funktionsnedsatt ska kunna leva ett så delaktigt och oberoende liv som möjligt, säger hon.

”Jag tänker att barnen och ungdomarna är vår framtid, de som ska ta över ansvaret för vår stora värld.”

Elisabeth Schyum

Gör: Intensivvårdssjuksköterska.

Intresserad av: Träning, skapande hantverk (bland annat stålträdkonst), släktforskning och umgänge med familj och vänner.

När Elisabeth skrev sitt testamente var det en självklarhet att en del skulle gå till barns välmående och utveckling även i framtiden.

– Jag vill att mitt testamente ska spegla den omtanke jag hade om de nära och kära som fanns omkring mig när jag levde. Men jag vill också att det ska spegla den vilja jag hade att

stödja det jag tyckte var viktigt. Där kommer organisationer som UNICEF in, som arbetar för att alla barn och unga ska behandlas lika, och ha samma rättigheter att leva och utvecklas under bästa möjliga förhållanden, avslutar hon.

Vad händer om det inte finns något testamente?

Då fördelas arvet efter den legala arvsordningen, som delar in arvingarna i tre arvsklasser. Så, vad händer om du dör utan att du har hunnit skriva ditt testamente?

I första hand kommer dina bröstarvingar, alltså dina barn och barnbarn, att ärva dig eftersom de utgör den första arvsklassen. Om du är gift och endast har gemensamma barn, ärver din efterlevande make/maka framför era gemensamma barn. De får vänta på sitt arv tills ni båda gått bort. Om du är gift och dessutom har särkullbarn, det vill säga barn som inte är era gemensamma, så blir situationen en annan eftersom de har rätt att få ut hela sin arvslott direkt vid en förälders bortgång. Har du inga barn alls men är gift, ärver din efterlevande make/make allt om det inte finns ett testamente som säger något annat.

Finns det varken bröstarvingar eller make/make, går man vidare till nästa arvsklass. Den andra arvsklassen är dina föräldrar, eller om föräldrarna inte lever längre, dina syskon eller syskonbarn.

I den tredje arvsklassen finns dina far- och morföräldrar. Om de är avlidna ärver deras barn, det vill säga din moster, morbror, faster eller farbror. Dina kusiner ärver däremot inte, och inte heller andra släktingar.

Har du inga arvingar i den tredje arvsklassen heller, då går arvet vidare till Allmänna arvsfonden.

Sambor ärver inte varandra

Är du sambo är det viktigt att veta att ni inte ärver varandra. Oavsett hur länge ni har levt ihop, eller hur gamla ni är. Inte ens om ni har gemensamma barn ärver ni varandra. Det här är en vanlig situation, som kan ställa till det ordentligt för sambor med hemmavarande barn. Barnen räknas som särkullbarn om föräldrarna inte är gifta, oavsett om föräldrarna bor ihop eller inte. Har man hemmavarande barn under 18 år, och en bostad som är belånad, kan detta skapa stora problem. Minderåriga barn får som huvudregel inte stå som medlåntagare på ett bostadslån eller äga en bostadsrätt. Det kan, i värsta fall, leda till att man behöver sälja sin bostad, om man inte har råd att lösa ut sitt/sina barn.

Genom att skriva testamente kan du sätta den legala arvsordningen, helt eller delvis, ur spel. Då kan du till exempel se till att din sambo ärver hälften av din kvarlåtenskap, ungefär som om ni vore gifta.

Om du har minderåriga barn när du dör blir den efterlevande föräldern ensam vårdnadshavare. Detta innebär att hen kommer att förvalta barnets arv till dess att barnet är myndigt. Om du av någon anledning inte vill det, kan du med hjälp av ett testamente istället utse en särskild förvaltare som tar hand om arvet fram till den dag det ska tillfalla barnet.

Arvsklasserna

1.

Första arvsklassen

Din make/maka, dina barn (gemensamma och särkullbarn).

2.

Andra arvsklassen

Dina föräldrar, syskon, syskonbarn.

3.

Tredje arvsklassen

Far- och morföräldrar, deras barn (det vill säga din moster, morbror, faster eller farbror). Dina kusiner ärver inte.

!

Allmänna arvsfonden

Om inga andra arvingar finns, går ditt arv till Allmänna arvsfonden. De delar årligen ut pengar till projekt som stödjer barn, ungdomar, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Tänk på att...

Med ett testamente bestämmer du själv. När du skriver ett testamente upphäver du den legala arvsordningen. Har du barn så har de alltid rätt till sin laglott (50 procent av din kvarlåtenskap), men resten kan du fördela precis som du vill.

”I Rumänien kunde vi höra hur någon andades i luren när vi pratade i telefon”

Ery Petrenco Ahlström

Gör: Kanalchef för testamente på UNICEF Sverige.
Intresserad av: AI och ny teknik.

Hej Ery, du jobbar med testamentsgåvor på UNICEF Sverige, vad är det bästa med ditt jobb?

– Att jag ser vilken långsiktig nytta det gör. Jag får vägleda människor som vill hjälpa barn långt efter det att ingen av oss längre finns kvar. Och många blir så glada när de inser att de kan göra stor skillnad senare, även om de inte har resurserna idag.

Vilka är det som ger en gåva till UNICEF Sverige i sitt testamente?

– Det går inte att säga. Alla! Innan jag började jobba med det här föreställde jag mig att de flesta bara ger till sin egen familj, nu har jag ju insett hur många som vill dela med sig av vad de har. En del har en personlig historia, det kan vara en svår barndom eller att man har upplevt krig. Då vet man hur det känns att gå hungrig, att inte ha skor på fötterna, och hur viktigt det är med utbildning.

– Mina föräldrar var politiska flyktingar från Rumänien, så jag vet att man kan förändra en framtid. Jag var 13 år när vi flydde från kommunism och diktatur. I Ru-

mänien kunde vi höra hur någon andades och lyssnade i luren när vi pratade i telefon, och all vår post lästes. Mina egna barn kan citera barnkonventionen utantill och växer upp med att de får säga vad de vill, utan rädsla för repressalier.

Berätta hur det kändes när du fick frågan om att jobba med testamenten.

– Helt ärligt var jag först tveksam, på grund av det här med döden och allting. Nu har jag insett att det handlar mycket mer om liv än om död.

Vad ger människor?

– Förut trodde jag att det mest var pengar, men vi får hus och värdepapper och allt möjligt. Första veckan på jobbet fick jag ett meddelande om att vi hade fått ärva en gammal bil. Bilen visade sig vara en fin Saab som hade samlarvärde, och det blev en värdefull gåva när vi hade sålt den på auktion.

Pratar du ofta om testamenten på din fritid?

– Ja! Jag tycker att det är jätteviktigt. Och nu för tiden är

Rumäninen, 2023. Renata, tio år, vid sin nya skola i Bukarest. I samband med kriget i Ukraina öppnade UNICEF ett utbildningscenter för ukrainska barn på flykt i Rumänien. Centret är en trygg plats där barnen kan fortsätta gå i skolan och lära sig rumänska.

det ju så enkelt. När min mamma och pappa skulle skriva sitt testamente för många år sen fanns det inte möjlighet att göra det digitalt, så det var mer omständligt. Vi behövde träffa jurister och betala en massa pengar, och funderade på hur vi skulle kunna förvara det på ett säkert ställe och så vidare. Nu är det så mycket enklare.

– Jag berättar också ofta om sånt som jag tycker att alla borde känna till. Ta till exempel det här med att skriva att det någon ärver av mig ska utgöra deras enskilda egendom, så att de inte förlorar hälften vid en bodelning. Jätteviktigt när man som vi har ett sommarhus som man vill ska stanna inom familjen.

Vad tror du det beror på att man inte pratar så mycket om testamenten?

– Det är kanske lite tråkigt att tänka på sin dödlighet, ungefär som att man inte vill tänka på sin pension. Men precis som med pensionen kan det bli väldigt jobbigt om man inte gör ett aktivt val. Framtidsfullmakt, testamente och pensionssparande – egentligen borde vi ordna med sånt tidigt i livet, så har vi det gjort.

“Mina föräldrar och jag var politiska flyktingar från Rumänien, så jag vet att man kan förändra en framtid.”

Om du vill att det dina barn ärver av dig ska stanna hos dem, behöver du skriva ett testamente som talar om att det ska vara deras enskilda egendom. Då säkerställer du att arvet inte delas med ditt barns partner vid en eventuell skilsmässa. Formulerar du inte det i ditt testamente, delas arvet lika vid en bodelning.

Att skriva testamente på vår hemsida

Funderar du på att skriva ditt testamente med hjälp av det digitala verktyget på vår hemsida? Här får du svar på några vanliga frågor.

Förbinder jag mig till något om jag använder ett digitalt verktyg för att skriva mitt testamente?

Nej. Du förbinder dig inte till något, och kan när som helst avsluta (och komma tillbaka och fortsätta senare om du vill).

När börjar testamentet att gälla?

Ditt testamente behöver uppfylla vissa formkrav för att vara giltigt. Det behöver till exempel skrivas ut, skrivas på och bevitnas. Du kan inte signera ditt testamente med hjälp av Bank-ID, utan måste underteckna det för hand.

! Du kan inte signera ditt testamente med hjälp av Bank-ID, utan måste underteckna det för hand.

Behöver man registrera sitt testamente någonstans?

Nej. Många tror det, men ett testamente kan faktiskt inte registreras någonstans. Däremot är det viktigt att originalet förvaras på en säker plats, till exempel i ett brandsäkert skåp, eftersom det bara är originalet som är juridiskt giltigt.

Var ska man förvara sitt testamente?

Har man inte en säker plats hemma kan man skicka in sitt testamente på förvaring, något UNICEF Sverige kan ge råd om. Det innebär att du kan vara säker på att ditt testamente kommer fram, och hamnar hos rätt person den dag det behövs.

! Tips! Ta kopior på ditt testamente och ge kopior till personer du litar på. Skriv på baksidan var originalet förvaras, så underlättar du för dem som ska ta hand om ditt dödsbo.

Kan jag få mitt testamente hemskickat?

Ja, du kan få det utskrivet på papper och hemskickat till din folkbokföringsadress.

Blir det verkligen juridiskt korrekt om jag skriver mitt testamente själv digitalt?

Om du följer processen, besvarar alla frågor, skriver under och får ditt dokument bevitnat enligt instruktionerna, så uppfyller det garanterat alla formkrav.

Kan jag få hjälp?

Självklart! Har du allmänna frågor om att ge en gåva till UNICEF Sverige så kan du ta kontakt med våra medarbetare på kontoret. För juridiska frågor erbjuds ofta en kortare kostnadsfri vägledning. Är ditt ärende komplext och tar längre tid så kan du även boka ett telefonmöte med en jurist.

! Tips! Ett testamente är ett levande dokument. Ta för vana att titta igenom det en gång per år. Kanske i samband med deklarationen?

Genom att **scanna QR-koden** här intill med din mobiltelefon, kommer du till UNICEF Sveriges hemsida om testamenten. Där kan du läsa om det digitala verktyg du kan använda för att skriva ditt testamente.

→ Funderar du på att ta med UNICEF Sverige i ditt testamente och har frågor som rör det, kan du mejla till testamente@unicef.se eller ringa oss på 08-420 02 500.

Foto: Pexels

Under 2022 såg
UNICEF till att
38 miljoner barn
fick utbildning
och skolgång.

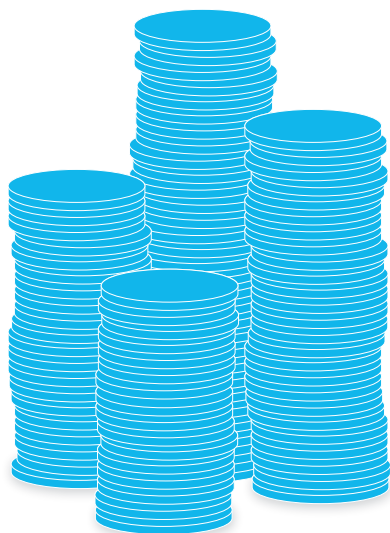

© UNICEF/UN0857090/Viet Nam/Trung Viet Hung

Vad händer
med din gåva?

91%

går till UNICEFs arbete för
barnen, både långsiktigt och
i katastrofer.

8%

används till kostnader
för insamling – som till
exempel kampanjer, utskick
och andra insatser för att
värva fler givare.

1%

går till administration,
det vill säga kostnader som
behövs för att administrera
och driva organisationen
– som till exempel revision
och IT.

Siffrorna är hämtade från UNICEF Sveriges årsredovisning 2022.

Stort tack för din värdefulla gåva!

**EN BÄTTRE
VÄRLD FÖR
ALLA BARN**

Med en gåva i ditt testamente är du med och kämpar för barn världen över, för deras rätt att överleva och utvecklas. Tillsammans kan vi se till att fler barn vaccinerar mot dödliga sjukdomar, att de får mat, rent vatten och tak över huvudet när livet rämnar, att de skyddas mot våld och övergrepp – och att de får gå i skolan, så att de kan växa och utvecklas till sin fulla potential. Så som vi tänker oss att det borde vara för alla barn. Med en testamentsgåva lämnar du efter dig det finaste som finns, liv och framtidshopp för alla barn.

UNICEF Sverige | Box 8161, 104 20 Stockholm
Telefon 08-692 25 00 | testamente@unicef.se
unicef.se/testamente | Pg.nr 90 20 01-7
Org.nr 802401-4386

unicef
för alla barn